

— Nyt oli usealta köyhältä talven varat loppussa.

Kesä näytti tulevan myöhään, kun päivät ei alkaneet lämmitä, eikä lumi sulaa.

Vaikeaa oli elämä.

Kurjuus oli kukassaan.

Tuulensuun mökkiinkin häitä tuontuosta tunki.

Jos Tuulensuun naisilla oli hankkialla edelliset talvet, oli tämä vielä edellisiä pahempi. — Vilua eniten kärsittiin.

Nyt sitä lämmitä olisi tarvinnutkin enempi kuin muulloin.

Tuulensuun tytäreillä oli nyt sellainen kääri, jota piti pidellä lämpimän iholla. Lieden luona sitä piti liekutella.

Moina itkua tänä talvena itketiin.

Välillä iki äiti, välillä lapsi ja muorikin tuohon itkun yhtä.

"Vilja viiltää köyhän lasta, Nälkää väyvänen valittaa," huokasi muori äiti.

"Tuntemani! Eikö se ole kauheata kun saman isän lapset ovat niin erilaisessa asemassa. Toinen täällä vilusta surkastuu, toista hoidetaan monien hoitajien käsissä. Miten katkeraa!"

— Ja äiti neuvokutti niin, että lapsi käsissä, kääriässä vavalteli.

— "Lapsestani vain välitän — lapsestani en muusta!"

— Pötkään olen jo ehtinyt tottua.

— Pahinkin on jo läpikäyty. Viuhkeltiin tuontuoni kuulin..."

— "Siis ihmistä, minkälainen sydän hänellä on! — Nyt vasta hänet oikein tunnen. Sitä myrkytöksi ja halvoksimista, jota odotin, ei kuulunutkaan. Syvää sääliä ja murhetta vain."

— Tallauksi kukaksi puhutteli. — sorretuksi kasvikeen saanoi.

Oli katunut, kun oli ärtännyt Toimia yksin. "Jos olisi ollut luonasi suojanasi, et olisi sortunut," hän oli sanonut. "Olsiin odellut niin, ettei vieraan käden kosketus olisi sattunut. Pois olisi työntänyt sivräiset lähetykset. Ymmärrän sinua, Toimi," oli hän sanonut.

Kesäiset lemmit hurmat tarttuivat — tarttuivat ne, kun ei ole suojelijaa. Eikä Toimi uskaltanut sanoa, että hän luuli Arvoa selvästi rakastaneensa.

Kun Toimi vain viittäsi sinun, heti Vilho alkoi selittämään:

"Suotta sinä, Toimi, niin uskot. Se on rakkautta, joka koetellaan kiiretustessa, todellisessa elämässä. — Toveruus on rakkautta, toisen elämän ymmärrys on rakkautta, yhteinen tuska ja kärsimys on rakkautta — veljeys on rakkautta..."

Mitä noista sinulla oli hänen kanssaan. Toimi? — Kesäistä lemmit hurmaa vain."

"Hän ei voi astua sinuun elämäsi tasolle, tuskin sinä hänen. Hän näki sinussa kauniin maailsmorsiamen, nuoruuden kukkien pötkemässä — ja ihastui. Hän luuli sitä rakkaudeksi sinuun. Kiihtymystä se oli. Se ei kestänyt koetusta." Taas Vilho puhui elämästä sinä valossa kuin ennenkin.

Nyt vasta alkoi Toimi oikein käsittelemään.

"Et sinä olisi ollut oikeassa asemassasi, vaikka olisit joutunutkin hänen kanssaan. Et — vaikka hän olisi voinut ja tahtonutkin sinut korjata. Arvopaloja se olisi sinulle ollut. Mikä sinä olisit ollut mielestäsi siinä joukossa, johon olisit joutunut? — Et mikään omassa, etkä muiden silmissä... Säälistä mukaan otettu työlläisen lasti. Oh! Toimi, et olisi kuitenkaan tullut onnelliseksi sillä vieralla maaperällä. — Toista on, jos minä olen sinulle leveän tömichen läden ja sinä tartut siihen, johon saa ja uskaltaa tarttua!"

Kun Toimi oli alkanut puolitamaan Arvoa, kertomalla niitä sväitä ja vaikutelmia, jotka pakottivat Arvoa hänet hyljäämään, ei Vilho ottanut kuulakseenkaan.

"Ne eivät oikeastaan kannata puhua," sanoi hän. "Mutta jos niillä välttämättömästi tahdot häntä puolitaa, jaksan minä nekin kuulla. Niillä ei silti asiain parane. Tilasi on sama siitä huolimatta. — Onko hän millään myötä lieventänyt elämääsi?"

Toimi oli sanonut, että kyllä. Arvo oli koettanut parastaan, mutta hän ei paljon voinut.

Metsolaiset piivivät häntä kuin käsky-pökkiä... Sen hän kuitenkin oli aikaansaanut, ettei heitä häädetty pois tästä mökistä, vaikka muori rouva oli sitä kovin uhkaillut. Oli usuttanut isänsä ajamaan heidät talven taipaleelle, kun ei venä voitu maksaa.

"Ne hävittömät! Kyllä sen näkee ja kuulee missä heillä sydän on!"

"Toista on, Toimi, jos katsot tosiveren silmiin. Tässä olen. — Jos muut sortavatkin, minä en sorra. Vieläkin tarjoan sinulle käteni ja sydämeni."

Maailma on sinua nurjottanut, mutta välillä sillä. Yhtä kallis olet minulle. Sinua rakastan tosiverena, sinun sielunsi rakastan sellaisena kuin ennenkin, huolimatta, jos maailma ympärillämme riehuu ja pauhaa. Jos hätää kärsit, sano vain. Anna riennän avukseksi."

— Kevneleet vaihtivat virtana kalvenneille poskille, kun Toimi noita Vilhon sanoja muisteli...

"Lapseni, kyvykkäiseni!" puheli hän sitten sylissänsä nukkuvalle pienokaiselle.

"Nyt minä olen käsitteinyt elämäni, nyt minä sen vasta ymmärrän. — Sinua, jota sylissäni hyljintä, sinua ennen rakastan. — Sinä korvaat minun pettymykseni, minun turhat lemmit itkut! Sinä olet minulle enempi kuin kukaan muu — sinä minun oma pieni lapseni! Niin kauni, kun sydän sinunsi tykyttää, koetan hoivata sinua, vaikka vastuksia tielleni sattuneekin... Sinusta, pienoisestani, kasvatan kunnon ihmisen. Opetan sinulle sen, mitä elämä itse on minulle opettanut. Vaikka käteni veri-seksi ja jalkani narmuunihin aber-ran tähtesi, en sinua heitä. En minä vieraan anna sinua tyrkkiä, vaikka isäntökin lienet!"

Vilho oli kyllä jalo, telides-sään tarjouksensa ajatteli hän. "Kodin olisi hän antanut minulle ja lapselleni. Olsi vielä vaimon äitinkin suojinsa ortanut. Mutta ei! Ei taitaan nimeksi!"

Minä en nyt enää voi ottaa hänen tarjoustaan vastaan, niin lu-jille ei elämäni saa tulla! Vaikka kuinka hän on järkevä ja hyvä, voisi sattua heikää, että hän kieroön katsoisi toisen lasta... Ei, ennen raadan kuin orja toisen pellolla, saadakseni leipäni ja lapseni leivän! — Kun sinä olet ilonani pienoinen, on elämäni valoisa sinun kauttasi ja murhekin on tältäsi helppoa kostaa..."

(Jatk.)

KEVÄT-SANOMA

Kun kirkkaana aamuna meidän heräsim, ja kaukaa kuuluu sanoma kevään, sveäi-käihöä sieltä se luo, ja toiveita suuria rintaa tuo.

Ovat kalliit malle nää sielunni unet,

ne yksin voi sulattaa talveni lumet,

Jos Pranteita niiltä ei rinnassain ois,

ei sanoma kevään mall' riennä tois.

Sanoin sielu — mesiaan herä-tessään

kuulee viennon äänen sydämessään.

ääntä tuota uskollisna seuraten

hän kuulee sanoman kauneimman kevään.

Tää kevät kerran koittaa — —

lumisyyden,

ja sielu herää tuohon veljeyden,

Silloin: Vilho ja vlenkaise katoaa,

ja itseks taistelu loppunsa saa.

ELLEN.

NAISILLE.

Naiset naiset! Ois' jonka nousta

positivöhön ja toimimaan,

lämmittämään kaikin aatteen

jousta,

että valo pääsis' kahlleistaan.

Kaattia aikain, kunnatun on naitien

sortovallan iestä kamalua.

Kunna, että kestänyt se väinen

omoi tilaa ylen tukalaa.

Nyt siis naiset reipahalla miellä

vapautteen, läden yrkkikää,

Vastuksia ehkä kohtaa tiellä,

vaan niitä säikähdä ei joukko tää.

Nainen, tyttö, äiti pienokaisen

työ-ään soihut ylös nostakaa,

Tulevaisuus omi köyhälistön

heidän lipun luokse rientäkää.

Ami M.

KOTITYÖN ARVO

(Jatkoo kahdenkymmentä sivulla)

Toimen esimerkki: keskiarvoinen kulunki yhden leipäpääman kustannuksessa on 4,26 senttiä. Leipurilta ostettuna maksaa leipäpääntä 6,80 senttiä, ja puodista ostettuna maksaa se 10 senttiä. Siis kotinainen säästää tai jaksaitsee viisi senttiä jokaista leipäpäämaa kohti, jos hän leipoo itse leipänsä. Viinirypälemahu (grapejuice) kotona valmistettuna maksaa noin 6,5 senttiä painin, ostettuna se maksaa 25 senttiä. Kotona kannutetut persikat

maksavat noin 20 senttiä kuartti ja samanarvoiset kannutetut persikat ostettuna maksavat 40 senttiä kuartti. Kotona kannutetut pavut maksavat 14 senttiä kuartti, jötavastoin ostetut 25 senttiä kuartti. Täten voidaan arvioida kotityön todellinen arvo lasketunna vallitsevien mittojen mukaan.

Mikä työ hyvänsä, joka voidaan tehdä lyhemmissä ajassa ja vähemmällä työllä, on aina edullisin syytä, että se lisää kotityönäisen tuottokykyä ja siten lisää perheen tuloja, joten työtä ja aikaa säästävät koneet kotitaloudessa ovat suureksi eduksi perheelle.

Kotityöt tehtynä miten sattuu ilman mitään vissiä järjestystä ja vissiä hiottua työtapaa, tulee ajan mittaa työn tekijälle itselleen paljon suuremmaksi rasitukseksi kuin jos työt tehtäisiin vississä järjestyksessä tai vissien periaatteiden mukaan, ja sitäpäitisi tulevat kustannukset perheelle korkeammiksi, jos kotitalous on epäjärjestyksessä.

Kunnollisesti toimitetut kotitaskareet kysyvät vissit tuotimäärät päivässä, utterana ja kovaa-kin työtä, mutta ei ole välttämättä ruutaa ylivoimaisesti, jos työ on järjestetty parhaimman mukaan. Kahdeksan tunnin työpäivä on aivan yhtä mahdollinen kotinmaiselle kuin se on tehdas-työläisnäisellekin. Vaikkakaan kotityötä ei voi rajoittaa mitenkään kahdeksan tunnin sisään yhtäaikaan, voi se olla siten järjestetty, että kahdeksan tuntia jätettävä eri osiin ja työ tehtynä eri ajoilla, täysin riittävä kotityön suorittamisessa.

Mutta jos ison perheen äidin työ rajoitetaan kahdeksaan tuntiin päivässä, varsinkin lauroilla, niin täytyy hänellä olla kahdeksan tunnin työpäiväkonect, että työn suorittaminen tulee mahdolliseksi kahdeksassa tunnissa. Enemmän kuin mikään muu, ovat työtä säästävät koneet määräämässä suuremmat voitot teollisuudessa. Miksi ei siis oteta oppia tästä myöskin kotitaloudessa.

Ja siis naisten työ kotissa on epäilemättä hyödyksi ja lisää yhteiskunnallista yleistä hyvinvointia. Kotinainen persoonallinen kykyisyys kotitalouden hoitossa lisää perheen hyvinvointia ja kohtaa perheen elintason sen mukaan ja siten oman perheensä kautta hän tekee osansa koko yhteiskunnan elintason kohottamisessa ja hyvinvoinnin lisäämisessä.

Edellä oleva vissien vallitsevien tosioiden pohjainen koostee nykyäikää, aikaa jossa nyt elämme ja jonka läpi meidän täytyy elää ennenkuin tulemme sinne asti, missä kotityö siirtyy yksilölliseltä pohjalta suurim-maksi osaksi yhteiskunnalliselle pohjalle. Nykyäikä meidän täytyy ymmärtää ennenkuin voimme ymmärtää sitä mitä ei vielä ole, vaan tulee olemaan vastaisuudessa. Seuraavassa tulemme pohittamaan sitä yhteiskunnallista haaskausta mikä johtuu miljoonien yksityisten kotitalouksien ylläpidosta. — S. J. M.